

**Jeg vil bede deltagerne om at
forholde sig til følgende:**

**De unge *er* ikke problemet.
De *viser* problemet.**

**De *viser* med deres symptomer
og særlige vanskeligheder, at
der er nødvendige dialoger,
processer og anderledes vilkår,
der skal etableres – på tværs af
de arenaer, hvor de vokser op.**

BUPL København 07.11.2019

Psykiatriske diagnoser til børn og unge i
voldsom vækst – hvad inviterer det og de til?
Adfærd og symptomer som kommunikation.

*Hvad er det, der endnu ikke
er blevet forstået eller taget
vare på – tilstrækkeligt
udviklingsfremmende?*

Søren Hertz
Børne- og ungdomspsykiater

**Den største alvor, der inviterer til
de mest omfattende forandrings-
og udviklingsprocesser på tværs**

**Det, børn og unge viser os
på nogle tidspunkter,
er ledestjerne for,
hvad der kan udvikle sig.**

**Denne tilgang bygger
på forestillingerne
om uanede muligheder**

**Derfor skal den pædagogiske
indsats ikke udelukkende
måles på voksnes tilstedeværelse
med børnene**

Børne- og ungdomspsykiatri handler om oplevelser af afmagt, forkerthed, smerte og frustration, der smitter.

Det drejer sig således ikke blot om konkrete børn og unge.

Diagnosers medbetydninger – og de mange misforståelser ...

Det handler om spiraler af ekskluderende processer.

Hvordan skaber vi tilstrækkelige modbevægelser?

Retning og perspektiv?

De unge som vores bedste manualer

En central anbefaling:

**Aldrig mere tale om børn og unge
i vanskeligheder uden at stille
spørgsmål som:**

**Hvad er symptomerne svar på?
Hvorfor er det, barnet viser, blevet
det tilsyneladende bedste?
Ansvarlige i forhold til hvad/hvem?
Hvad holder dette billede i live?
Hvad er den indre mening i dette?
Hvad inviterer disse børn og unge
deres omgivelserne ind i?**

**Når de ikke kun inviterer på egne
vegne, hvordan tager vi vare på det,
der rækker ud over dem?**

**Mind is Social. På dansk:
Det mentale lever i det sociale.**

**Det mentale, tanker, følelser,
symptomer, identitet lever som
psykosociale samspilmønstre –
og i kraft af forsøgene på at løse
problemet. Det er indlejret i
historier, der har vokset sig stærke.**

**Når det sociale samspil og vilkår
ændrer sig, så ændrer det mentale
sig også. Det er derfor, vi har som
opgave at bidrage til anderledes
samspil, nye øjebliksbilleder –
uandede muligheder.**

**De sociale mønstre er dem, som vi
også selv deltager i eller bidrager til.**

**Social uorden bliver alt for let
gjort til individuel uorden
(Tor-Johan Ekeland, 2008)**

**Samfundets håndtering af
børn på kanten af almindelig
udvikling fejler, såfremt barnets
vanskeligheder ses som indivi-
duelle og biologisk betingede
(Harry Burns, 2015)**

Børne- og ungdomspsykiatri handler om det, der ikke er blevet tilstrækkeligt forstået og taget vare på tilstrækkeligt udviklingsfremmende.

De børn, der tilsyneladende ikke udvikler sig, hvad inviterer de til?

Børns symptomer og særlige vanskeligheder skal tages alvorligt. Derfor er det nødvendigt med en opmærksomhed på:

**kompleksiteten,
sammenhængene
og den indlejrede
kommunikation**

Et økomentalt perspektiv:

*Altings forbundethed
Systemer, der lærer
Alting er i kontekst
Alting er i bevægelse*

Opgaven handler om:

*Et antropologisk perspektiv
Et transkontekstuel fokus*

*Vi tror, vi tænker vores egne
tanker. Det gør vi ikke. Vi
tænker vores kulturs tanker.
(Krishnamurti)*

Kulturens fokus på individet:

**Hvad er der galt med barnet
/den unge?**

**De eksekutive funktioner?
Mentaliserings-evnerne?
Selvreguleringen?**

Eller positivt formuleret:

**De positive undtagelser
De nærmeste udviklingszoner.**

**Risikoen er, at vi beskriver
barnet, men ikke forstår –
og ikke har tilstrækkeligt
fokus på betydningen af
den måde, vi selv deltager på.**

**Denne temadag
bygger på et biopsykosocialt
perspektiv, der understreger,
at hjernen er plastisk og at den
udvikler sig i et stadigt samspil
med det miljø, den er en del af.
Spejlneuronernes betydning.**

**Jo mere vi forestiller os, at der
er en biologisk komponent i
psykisk lidelse, jo mere skal vi
fokusere på det psykosociale
samspil, som også udvikler
biologien.**

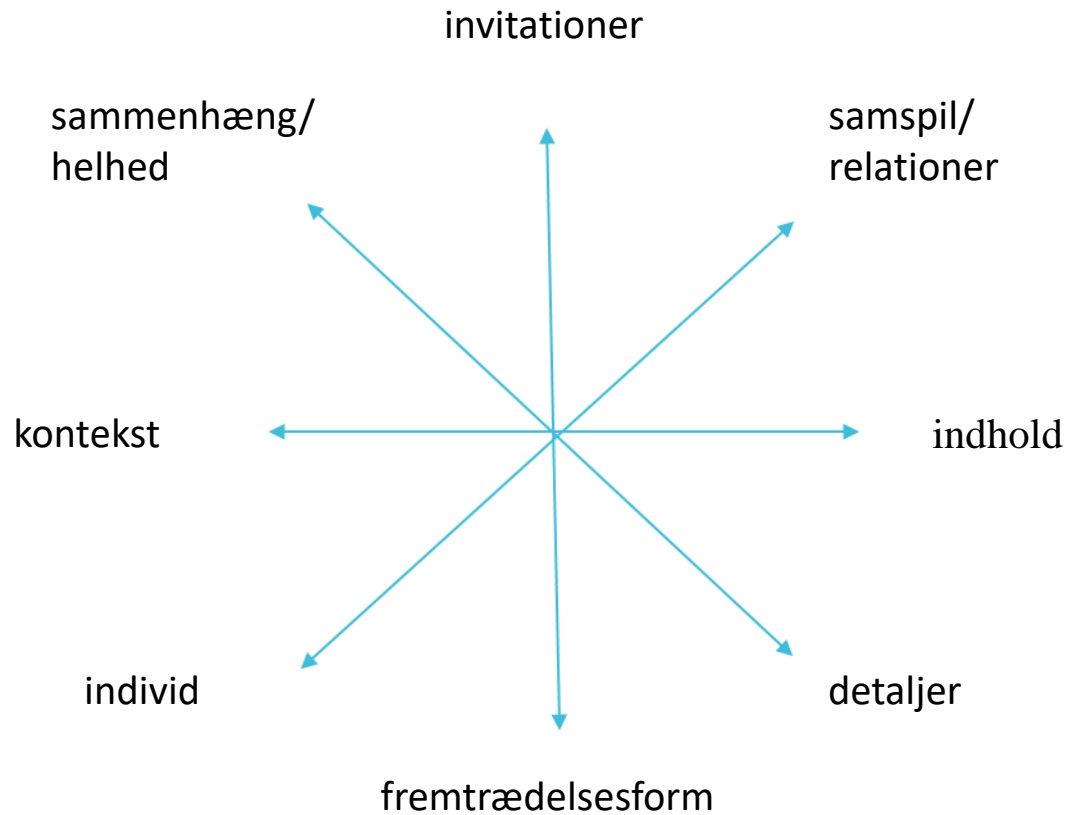
**Det medfører et udvidet fokus
på kontekst, relation og samspil.**

Diagnoser er beskrivelser af, hvordan børn og unge fremtræder – de er ikke forklaringer. Det hænger sammen med, at diagnosesystemet er beskrivende, ikke forklarende.

Diagnoser er udvalgte øjebliksbilleder: ”En måde at se verden på – på et specifikt tidspunkt” (ICD-10), fordi: Man har en diagnose, så længe man opfylder kriterierne for diagnosen.

Diagnoser er ikke beskrivelser af psykisk sygdom. Forfatterne af diagnosesystemet fremhævede, at der ikke var belæg for begrebet sygdom. De beskrev diagnoser som forstyrrelser og som lidelser.

Opmærksomhedspunkter – hvad giver vi liv til?

Risiko for "reduction" og "disjunction" –
fordi han eller hun "er" ...